

Szerdán, február 21-én hozta nyilvánosságra az Európa Tanács a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezmény tanácsadó bizottságának Romániáról szóló jelentését, amely több fontos kisebbségvédelmi kérdésben elmarasztalja Romániát és számos olyan a romániai magyar közösséget érintő jogsértést is bemutat, amelyek az **erdélyi magyar civil szervezet által készült árnyékjelentésekben szerepeltek.**

A Civil Elkötelezettség Mozgalom (CEMO) és a Jogvédő Csoport az Identitás Szabadságáért (Advocacy Group for Freedom of Identity – AGFI) közösen, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) pedig a Székely Nemzeti Tanáccsal (SZNT) együttműködve nyújtott be árnyékjelentést az Európa Tanács kisebbségvédelmi szerveihez 2017-ben, majd a tavalyi év folyamán közösen találkoztak az ET tanácsadói bizottságának tagjaival. A civilek által közösen megfogalmazott jelentésekben bemutatott jogesetek, kisebbségvédelmi esetek, jogsértések, diszkriminációellenes jogesetek majdnem

kilencven százalékáa bekerült a tanácsadói bizottság negyedik időszakos jelentésébe és a Romániának megfogalmazott ajánlások között is számos civilek által képviselt kisebbségi ügy szerepel.

Mint ismeretes, Románia már negyedszer kerül elbírálás alá a Keretegyezmény végrehajtása tekintetében és elmondható, hogy ezen monitorozási ciklus jelentése óriási áttörést hozott az előző szakértői jelentésekhez képest, hiszen a keretegyezmény ratifikálása után a romániai magyar közösséget érintő jogsértések majdnem teljesen eltűntek a jelentésekből. Ennek legfőbb okai többértűek. Egyrészt, eddig civil szervezetek nem adtak le árnyékjelentéseket, másrészt, pedig az elmúlt húsz év kisebbségi politizálása nem tekintette prioritásnak, a nemzetközi egyezmények szakértőinek megfelelő tájékoztatását és így az ország hivatalos álláspontja dominálta ezeket a fórumokat.

Mindent egybevetve, az idei évben megjelent, Románia kisebbségpolitikáját erőteljesen kritizáló jelentés, mérföldkő a romániai magyar kisebbségvédelem területén. Reméljük, hogy ez az eredmény ösztönzően fog hatni más, erdélyi magyar civil szervezetekre is, bizonyítva, hogy kitartó és szakszerű munkával komoly eredményeket lehet elérni a nemzetközi fórumok rendelkezésre álló monitoring eljárásaiban.

A szerdán közzétett tanácsadói bizottsági jelentés több olyan kérdést is kiemelten tárgyal, amellyel alig foglalkoztak az elmúlt ciklusokban. Ilyen a nyelvi jogok kérdésköre, amely a fenti szervezetek részletes személyes ismertetői és árnyékjelentéseinek hatására került a szakértői bizottság érdeklődési körébe. A dokumentum ajánlásokat tartalmaz a közigazgatási intézményeken belüli anyanyelvhasználat, a kisebbségi nyelven zajló oktatás, a kétnyelvű utcanévtáblák ügyében. Továbbá a jelentésben bemutatásra kerül a MOGYE ügye, a CEMO anti-diszkriminációs ügyei, a kolozsvári városnévtáblák kapcsán indított perek, a történelem-tankönyvek egyoldalúsága és a nemzeti és vallási kisebbségek történelmének és kultúrájának mellőzése, a differenciált román érettségi vizsga hiánya, és számos más olyan ügy, amelyet a civil jelentéskészítők közvetítettek a nemzetközi egyezmények szakértői irányába . A jelentés külön foglalkozik a közigazgatási intézményeken belüli anyanyelvhasználattal. Megemlíti azokat a magyar többségű önkormányzatokat, ahol továbbra sem élnek a törvény által biztosított anyanyelvhasználati joggal, valamint a tanácsi határozatok és egyéb hivatalos dokumentumok pedig csak román nyelven hozzáférhetők. Ugyanakkor azt is megállapítja, hogy 324 olyan település van Romániában, ahol a magyar lakosság számaránya legalább 20 százalék, de a nyelvi jogokat csak igen kevés településen biztosítják ténylegesen.

A fentiek értelmében kijelenthető, hogy habár az elmúlt két évtized során nem születtek civil árnyékjelentések és a magyar közösség szempontjai csak szórványosan kerültek megfogalmazásra árnyékjelentések formájában az elmúlt években, mindez megváltozni látszik. A civil kisebbségvédelem megerősödött, a jelentésben megfogalmazott ajánlások óriási segítséget jelentenek a jogvédők számára, hiszen hivatkozni lehet majd ezekre a kisebbségvédelmi ügyek során, a jelenben zajló vagy a jövőben kezdeményezett peres és jogérvényesítő eljárásokban. Ugyanakkor, a magyar ügyek hangsúlyosan és nemzetközi szinten érthető módon kerültek bemutatásra, és ezáltal várhatóan Románia kitűnő kisebbségvédelemmel rendelkező országimázsa, közelíteni fog a kevésbé pozitív valósághoz.

Kolozsvár, Marosvásárhely, 2018. február 23.

Civil Elkötelezettség Mozgalom (CEMO)

Jogvédő Csoport az Identitás Szabadságáért (Advocacy Group for Freedom of Identity – AGFI)

Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és Székely Nemzeti Tanács